

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 9Csp/93/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317203859
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hirková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8317203859.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Mariannou Hirkovou v spore žalobcu: E.. X. U., nar. XX. X. XXXX, H. XXXX/X, A., zast. Mgr. Ivanom Chvostekom, advokátom, Štefánikova 17, Humenné proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie práva, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalovaný nemá právo domáhať sa voči žalobcovi uspokojenia svojej pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX na základe dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktoré uzatvoril so žalobcom.

II. Súd určuje, že žalovaný nemá právo domáhať sa voči žalobcovi uspokojenia svojej pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX na základe dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktoré uzatvoril so žalobcom.

III. Žalobcovi priznáva náhradu trov konania v celom rozsahu proti žalovanému.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal na tunajší súd dňa 22.2.2017 žalobu, ktorá sa vedie pod. sp. zn. 9Csp/93/2017, ktorou žiadal určiť, že žalovaný nemá právo použiť Dohodu o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzatvoril so žalobcom dňa 11.7.2014 a že žalovaný nemá právo domáhať sa voči žalobcovi uspokojenia svojej pohľadávky zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.7.2014 na základe Dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.7.2014, ktoré uzatvoril so žalobcom a náhrady trov konania.

2. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ, dňa 11.7.2014 uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 1500 eur, ktorou sa žalovaný zaviazal splácať úver v pravidelných 36 mesačných splátkach vo výške 89,65 eur. Žalobca vystupoval pri uzatváraní zmluvy ako spotrebiteľ a teda išlo o spotrebiteľský úver. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikateľa. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa. Ďalej uviedol, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-32/12. Žalobca má zato, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zmluvná podmienka, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v jeho neprospech, pretože umožňuje siahnuť na majetok bez toho, aby mohol zamedziť zamestnávateľovi zrážky vykonávať. Aj keď dohoda

o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací inštitút aprobovaný zákonom, to neznamená, že v konkrétnych súvislostiach ju nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Žalobca podal na tunajší súd dňa 18.4.2017 žalobu, ktorá sa vedie pod sp. zn. 10Csp/79/2017, ktorou žiadal určiť, že žalovaný nemá právo použiť Dohodu o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzatvoril so žalobcom dňa 11.7.2014 a že žalovaný nemá právo domáhať sa voči žalobcovi uspokojenia svojej pohľadávky zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.7.2014 na základe Dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.7.2014, ktoré uzatvoril so žalobcom a náhrady trov konania.

4. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ, dňa 11.7.2014 uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 1500 eur, ktorou sa žalovaný zaviazal splácať úver v pravidelných 36 mesačných splátkach vo výške 89,65 eur. Žalobca vystupoval pri uzatváraní zmlúv ako spotrebiteľ a teda išlo o spotrebiteľský úver. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikateľa. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa. Ďalej uviedol, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-32/12. Žalobca má zato, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zmluvná podmienka, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v jeho neprospech, pretože umožňuje siahnuť na majetok bez toho, aby mohol zamedziť zamestnávateľovi zrážky vykonávať. Aj keď dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací inštitút aprobovaný zákonom, to neznamená, že v konkrétnych súvislostiach ju nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

5. Dňa 24.1.2018 uznesením súd rozhodol o spojení vecí sp. zn. 9Csp/93/2017 a sp. zn. 10Csp/79/2017 s tým, že konanie sa vedie pod sp. zn. 9Csp/93/2017.

6. Zo spisu tunajšieho súdu pod sp. zn. 5C/5/2017 a uznesenia 7C/4/2017-12 zo dňa 26.01.2017 vyplýva, že v právnej veci žalobcu E. X. U., nar. XX.XX.XXXX, H. XXXX/X, A. proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, bolo uznesením zo dňa 2.2. 2017 pod č.k. 5C/5/2017-11 a zo dňa 26.01.2017 pod č.k. 7C/4/2017-12 rozhodnuté tak, že súd uložil žalovanému aj zamestnávateľovi povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 11.7.2014. Žalobcovi súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Zároveň žalobcovi bola uložená povinnosť podať žalobu vo veci samej o povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka.

7. Súd sa oboznámil so žiadosťami o poskytnutie revolvingového úveru, zmluvnými dojednaniami, oznámeniami o schválení úveru, žiadosťami o vykonávanie zrážok zo mzdy, dohodami o zrážkach zo mzdy výpisom z účtu, a zistil tento skutkový stav veci.

8. Žalobca dňa 11.7.2014 požiadal dvoma žiadosťami žalovaného o poskytnutie revolvingového úveru s úverovým limitom 1500 eur. Mesačná splátka vrátane úrokov bola 53,25 eur. Celková čiastka, ktorú žalobca mal zaplatiť bola 1967,- eur. RPMN za úver bola 20,91%, ročnú úrokovú sadzbu 18,03%, priemerná RPMN 49,67%.

9. Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom revolvingovom úvere. Bod 7. zmluvy odkazuje na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere na zadnej strane tejto žiadosti/zmluvy, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou. V zmysle bodu 13. tejto žiadosti, riadnym vyplnením a následným podpisom tejto žiadosti všetkými zúčastnenými stranami uzatvoril veriteľ a dlžník zmluvu o revolvingovom úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú zmluvné dojednania. Žalovaný túto žiadosť podpísal dňa 9.7.2014.

10. Z oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.7.2014 na meno žalobcu vyplýva výška schváleného úveru 1500 eur, splatnosť úveru 36 mesiacov, výška mesačnej splátky úveru 36,40 eur dátum splatnosti poslednej splátky úveru 12.7.2017, splatnosť každej splátky k 12. deň v mesiaci, RPMN úveru 20,91%, priemerná RPMN 49,67%, ročná úroková sadzba 18,03 % ročne, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 1917 eur, odplata za poskytnutie služby v zmysle Dohody o poskytnutí služby 1310,40 eur, dátum nadobudnutia platnosti a účinnosti Zmluvy 11.7.2014.

11. Žalobca dňa 9.7.2014 a žalovaný dňa 11.7.2014 podpísal Dohody o zrážkach zo mzdy s tým, že v bode V. sa strany sporu dohodli, že súhlasia s tým, že pokiaľ nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka

zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, ale vo výške nižšej, bude za účelom riadneho vyrovnania príslušných pohľadávok výška mesačných zrážok zo mzdy v najbližšom nasledujúcom mesiaci, či mesiacoch zvýšená nad dohodnutú výšku, a to najvyššiu prípustnú výšku v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich rozsah zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia, a to všetko do doby úhrady všetkých pohľadávok v omeškaní. Dlužník s takýmto postupom výslovne súhlasí.

12. Žalovaný vo svojom písomnom podaní, doručenom súdu dňa 14. 6. 2017 žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem.

13. Dohodu o zrážkach zo mzdy nepovažuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 6Co/142/2016 a Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 4Co/236/2016. Uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky. Zákon presne stanovuje, aká suma môže byť zrazená na základe výkonu zrážok, resp. aká čiastka musí dlžníkovi byť ponechaná ako zostatok na zabezpečenie jeho základných životných potrieb s tým, že výška zrážky bola stanovená v rovnakej hodnote ako výška mesačnej splátky podľa zmluvy o revolvingovom úvere. Z právneho hľadiska teda ide o inštitút, ktorý je prísne regulovaný zákonom a ktorého porušenie resp. zneužitie zakladá okamžité dôsledky pre porušujúcu zmluvnú stranu. V zmluve o revolvingovom úvere je jasne uvedená celková suma, ktorú musí žalobca zaplatiť, ako aj suma mesačných splátok. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút nepredstavuje zrážanie časti mzdy na akejsi subjektívnej predstave žalovaného, ale predstavuje zrážky v podobe a výške takej, v akej boli stanovené mesačné splátky úveru pre prípad ich riadneho neuhrádzania. Dohodu o zrážkach zo mzdy žalobca podpísal, čím vyjadril súhlas so všetkými jej ustanoveniami.

14. Žalobca dňa 25.9. 2017 doručil súdu podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že zmluva o revolvingovom úvere, uzatvorená medzi stranami sporu, sa považuje za bezúčinnú a bez poplatkov z dôvodu, že neobsahuje zákonom požadovaný údaj v zmysle ustanovenia §9 ods. 2 písm. l) Zák. č. 129/2010 Z.z.. Súčasne v tejto zmluve je klamlivý aj údaj o RPMN, čo taktiež spôsobuje, že úver je bez úrokov a bez poplatkov. Taktiež požadovanie poplatku za poskytnutie úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Čo sa týka naliehavého právneho záujmu, uviedol, že pri jeho hodnotení v spotrebiteľských zmluvách treba vychádzať z princípov zvýšenej ochrany spotrebiteľa danej nielen komunitárnou, ale aj vnútroštátnou právnou úpravou. K naplneniu tejto zvýšenej ochrany môže dôjsť iba vtedy, ak spotrebiteľovi bude umožnený reálny prístup na súd a to so zvýšenou ingerenciou súdu tak, ako tomu nasvedčuje právna úprava ukladajúca súdom zohľadniť niektoré skutočnosti z úradnej povinnosti. To znamená, že v zásade bude daný naliehavý právny záujem na určení každej skutočnosti, ktorá môže mať vplyv na zmluvný vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, čo zodpovedá požiadavke, aby z úrodnej povinnosti rozhodnutie súdu bolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie žalobcu. Dokonca bude postačujúce aj to, ak rozhodnutie bude mať vplyv na postavenie spotrebiteľa k tretej osobe, ktorá nie je účastníkom konania. Pri posudzovaní danosti naliehavého právneho záujmu je významné to, či výrok rozhodnutia o tom, či je tu právny vzťah alebo právo bude mať za následok zmenu práv a povinností, alebo postavenie žalobcu v hmotnoprávných vzťahoch a to za stavu, že v danom čase nemôže uplatňovať svoje právo návrhom podľa §80 písm. b) O.s.p. akt. § 137 písm. a) C.s.p.. (rozsudok Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 26Co 283/2015).

15. Dňa 27.12.2017 došlo súdu podanie žalovaného, v ktorom uvádza, že právny poriadok pripúšťa dohodu o zrážkach zo mzdy aj pri spotrebiteľských právnych vzťahoch. Čo sa týka bezúčinnosti úveru upozornil na záver SD EÚ vo veci C-42/2015 a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Q. (C-397/1 až C-403/1). Klamlivosť RPMN nie je podporené žiadnou relevantnou skutočnosťou. Poplatok za poskytnutie úveru bol posudzovaný aj Národnou bankou Slovenska, ktorá ako orgán dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa dospela k záveru o zákonnosti takéhoto poplatku. Ide o platbu za činnosť, ktorá je v záujme spotrebiteľa.

16. Zástupca žalobcu na pojednávaní trval na podanej žalobe a svojich písomných vyjadreniach v celom rozsahu. Uplatnil si náhradu trov konania.

17. Na základe takto vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť s tým, že súd má za to, že odsek 1petitu žaloby je obsiahnutý aj v odseku 2 petitu žaloby.

18. Podľa ustanovenia §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ustanovenia §52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Podľa ustanovenia §52 ods. 3,4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná

v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa ustanovenia §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ustanovenia §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Podľa ustanovenia §54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa ustanovenia §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa ustanovenia §551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Podľa ustanovenia §551 ods. 2 Občianskeho zákonníka, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Podľa ustanovenia §551 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

22. Podľa ustanovenia §5a ods. 1 písm. a) Zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

23. Žalobca sa podanými žalobami domáhal určenia, že žalovaný nemá právo použiť dohodu o zrážkach zo mzdy zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX. Súd skúmal, či u žalobcu existuje naliehavý právny záujem na podaní tejto žaloby. Súd konštatuje, že v konaní žalobca preukázal naliehavý právny záujem na podaní tejto žaloby. Právne postavenie žalobcu by bolo bez rozhodnutia súdu o tejto určovacej žaloby neisté, pretože mimosúdnym vymáhaním nároku veriteľa (žalovaného) bez existencie exekučného titulu, dochádza k poškodeniu majetku žalobcu, keďže na základe uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy veriteľ môže vymáhať ním určený a vyčíslený dlh a to bez predchádzajúceho riadneho súdneho konania, v ktorom by žalobca mohol prípadne uplatniť svoju obranu voči vymáhaným nárokom. Preto súd má za to, že zo strany žalobcu bol preukázaný v danej veci naliehavý právny záujem.

24. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že zmluvy uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným sú ako tzv. štandardná alebo formulárová zmluva a ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle §52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

25. Zmluvy uzavreté medzi stranami sporu sú nepochybne spotrebiteľskými zmluvami aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

26. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a

použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

27. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 OZ) predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov slúži jednak na zabezpečenie pohľadávky, ako aj na jej postupné uspokojenie. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí mať ex lege písomnú formu, inak je neplatná. Obsahom dohody o zrážkach zo mzdy je súhlas dlžníka, aby platiteľ z jeho mzdy vykonával zrážky vo vopred určenej výške a vyplácal ich veriteľovi, ktorému vzniká právo, aby po splatnosti pohľadávky boli vykonávané zrážky zo mzdy dlžníka a boli zamestnávateľom vyplácané.

28. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy podľa §551 a nasl. Občianskeho zákonníka vyplýva, že jej uzatvorením je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie.

29. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho viedla k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

30. Je potrebné tiež zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

31. V danom prípade súd poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa ustanovenia §551 Občianskeho zákonníka, je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením §53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

32. Výkon zrážok zo mzdy je pritom procesom, ktorý nepodlieha žiadnej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa.

33. Súd skúmal aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere s dôrazom na to, že údaje určujúce základné parametre poskytnutého spotrebiteľského úveru požadované kogentnými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, musia byť v zmluve definované jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom tak, aby mal spotrebiteľ možnosť jednoducho zistiť, aká je výška úveru, prípadne aj dojednaného revolvingu, výška úrokovej sadzby, odmeny, ročnej percentuálnej miery nákladov atď.. Pokiaľ spomínané podstatné náležitosti zmluvy obsahovalo až neskôr doručené oznámenie veriteľa o schválení úveru a toto nebolo podpísané aj dlžníkom, nejedná sa o dvojstranný právny úkon a nie je možné ho považovať za súčasť zmluvy uzavretej medzi stranami sporu. Súd je toho názoru, že spomínané oznámenie nie je súčasťou zmluvy o úvere. Uzatvorenie zmluvy predchádza ponuka, následná akceptácia znamená uzavretie zmluvy. Ak však táto akceptácia obsahuje nové podmienky, treba ju považovať za nový návrh na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd preto vyhodnotil oznámenie veriteľa zaslané dlžníkovi až následne po uzavretí zmluvy ako jednostranný prejav vôle, ktorý sa mohol stať súčasťou zmluvy až jeho akceptovaním zo strany žalobcu a danú skutočnosť nemal za preukázanú. Až v samotnom oznámení je uvedená konečná splatnosť úveru. Obdobný právny názor bol vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/90/2015 zo dňa 29.04.2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/177/2014 zo dňa 23.09.2015, 18Co/178/2014 zo dňa 23.09.2015, 17Co/296/2015 zo dňa 21.04.2016.

34. Súd teda dospel k záveru, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré má zabezpečovať dohoda o zrážkach zo mzdy, neobsahujú všetky povinné náležitosti ustanovené zákonom č. 129/2010 Z.z.. Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o konečnej splatnosti úveru. Na základe uvedeného možno konštatovať, že údaj o konečnej splatnosti úveru v zmluve absentuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva, že v prípade revolvingového úveru, ktorého zaplatenie je predmetom konania, nemusia predmetné zmluvy obsahovať údaj o konečnej splatnosti úveru. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením

konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Súd pripomína, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013, sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013) veriteľovi prislúchajú zmluvné úroky ako odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov do splatnosti úveru, po jeho splatnosti má nárok na úrok z omeškania. Uvedený údaj preto slúži na rozlíšenie, dokedy je dlžník povinný platiť zmluvné úroky a odkedy úroky z omeškania. Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a to jeho vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012).

35. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnuté spotrebiteľské úvery je potrebné podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročné a bez poplatkov. Dohoda o zrážkach zo mzdy teda zabezpečuje výšku pohľadávky žalovaného, ktorej úhradou na strane žalovaného by došlo k bezdôvodnému obohateniu.

36. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Podstatným znakom dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžník s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku ako je to v tomto prípade. Je právne irelevantné, či žalovaný využil možnosť žiadať zamestnávateľa žalobcu o výkon zrážok. Dôležitou skutočnosťou je existencia napádanej zmluvnej podmienky.

37. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 V., rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/95/2013 zo dňa 19.06.2013).

38. Dohody o zrážkach zo mzdy sú neplatné, aj keď boli podpísané na samostatnej listine. Zo všeobecných podmienok úveru žalovanej vyplýva jej prepojenosť aj podmienenosť vo vzťahu k zmluve o úvere. V oblasti ochrany spotrebiteľa je pritom potrebné mať na zreteli zásadu poctivosti, a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa.

39. Ústavný súd ČR v nálezoč II. ÚS 3/06 zo 06.11.2007 a I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného v tom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Zásade poctivosti vo vzťahu dodávateľa k spotrebiteľovi nemôže zodpovedať kontraktálny proces, obsah ktorého, v konkrétnom prípade Dohoda o zrážkach zo mzdy, sa uzatvára spolu so zmluvou o úvere, bez objasnenia jej významu a dôsledkov. Systém ochrany spotrebiteľa zavedený smernicou Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza totiž z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístupiu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah.

40. Dohoda o zrážkach zo mzdy sa neinformovaním jej dôsledkov dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznáva takémuto konaniu rozpor s imperatívom dobrých mravov. Nič nebráni hodnotiť takúto klauzulu ako neplatnú (§53ods.5 Občianskeho zákonníka) aj keď má základ v zákone. Dôležité je kde a ako je dohodnutá, a to v kontexte s ostatnými zmluvnými podmienkami, ktoré môžu byť prípadne nekalé a zmluva tak môže byť základom toho, že veriteľovi sa aj bez súdnej kontroly v procese zrážok zo mzdy umožní získať do sféry vlastných majetkových aktív plnenie, ktoré mu prípadne neprináleží.

41. Keďže uvedený inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa

takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa, preto súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil ako neprijateľnú a tým neplatnú a podaným žalobám vyhovel.

42. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia §255 C.s.p.. Súd žalobe žalobcu vyhovel v plnom rozsahu a teda žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu. Preto mu patrí náhrada trov konania. Súd rozhodol o nároku žalobcu na náhradu trov konania podľa ustanovenia §262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom o výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.